USAID ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

pact building local promise.

ФОНД БОРОТЬБИ З РАКОМ

ПРОЄКТ USAID «РОЗБУДОВА СТІЙКОЇ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

Роль вірусу папіломи людини у виникненні раку шийки матки.

Важливість щеплень від ВПЛ та роль і завдання медичних працівників первинного рівня у залученні населення до вакцинації.

Роль вірусу папіломи людини у виникненні раку шийки матки. Важливість вакцинації проти вірусу папіломи людини. Роль та завдання медичних працівників первинного рівня у залученні населення до вакцинації проти вірусу папіломи людини

Актуальні питання:

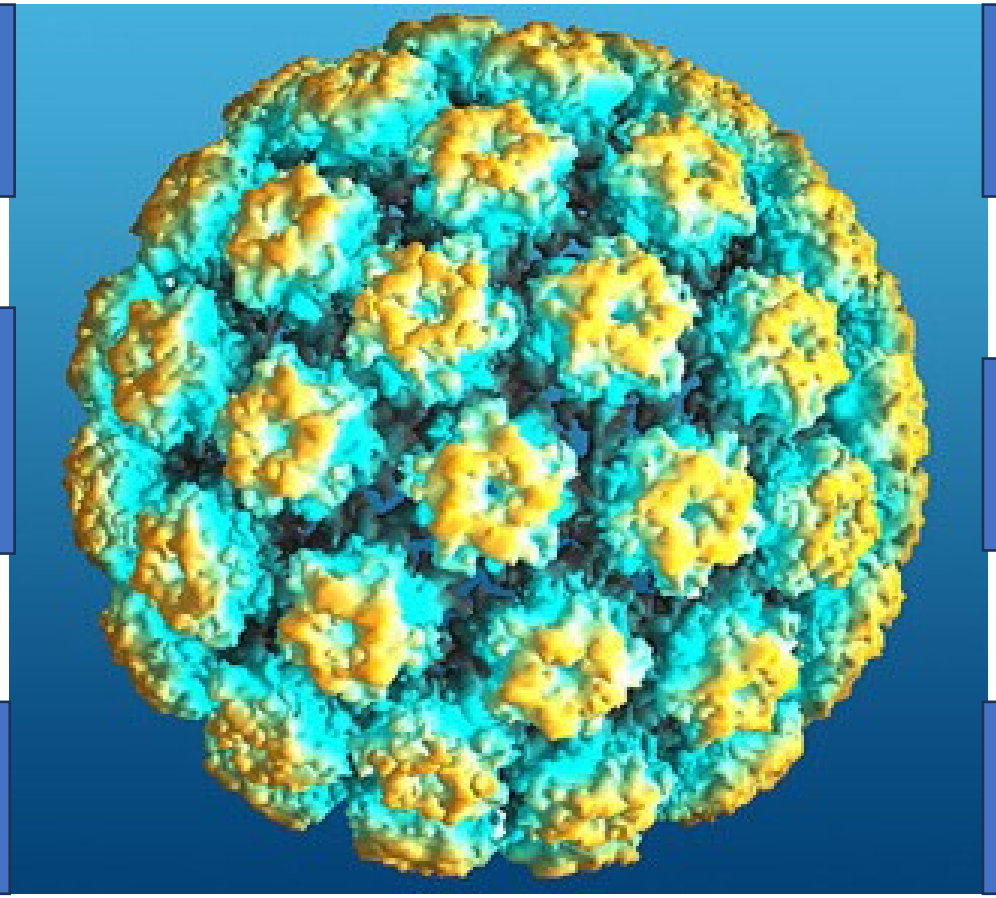
- **Вірус папілома людини – пандемія XXI століття?**
- **Вакцинація проти вірусу папіломи людини.**
- **Роль медичних працівників первинного рівня у вакцинації вірусу папілома людини**

Вірус папіломи людини (ВПЛ)

Більше 200 штамів

3 з 4 людей інфікуються ВПЛ протягом

Онкогенність

Епітеліотропність

Контагіозність 99 %

Рецидивування, транзиторність

Шляхи передачі вірусу:

- **Статевий (найчастіше під час першого статевого контакту)**
- **Контактно-побутовий (спортивний зал, басейн, SPA)**
- **Контактний (рани, травми, поцілунки)**
- **Вертикальний (під час пологів)**

Вірус папіломи людини (ВПЛ) і РШМ

ВПЛ	%	Співставлення шансів
16	59%	182
18	12%	231
45	4.8%	148
31	3.7%	71.5
33,35,51,52,58,59	9	95-146

Канцерогенність визначена епідеміологічно

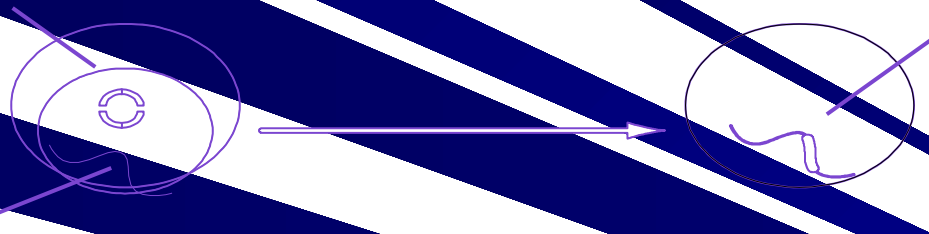
ВПЛ є епітеліотропний

- **Немає вірусемії**
- **Інфекція обмежується там, де відбулося інфікування ВПЛ**
- **Поширення інфікованих клітин шляхом поділу**

ВПЛ злоякісна трансформація

Зайва хромосома ДНК ВПЛ

Інтегровані ВПЛ гени

Хромосома господаря

Дерегулювання експресії of ВПЛ E6 і E7

Взаємодія з регуляторними білками клітини

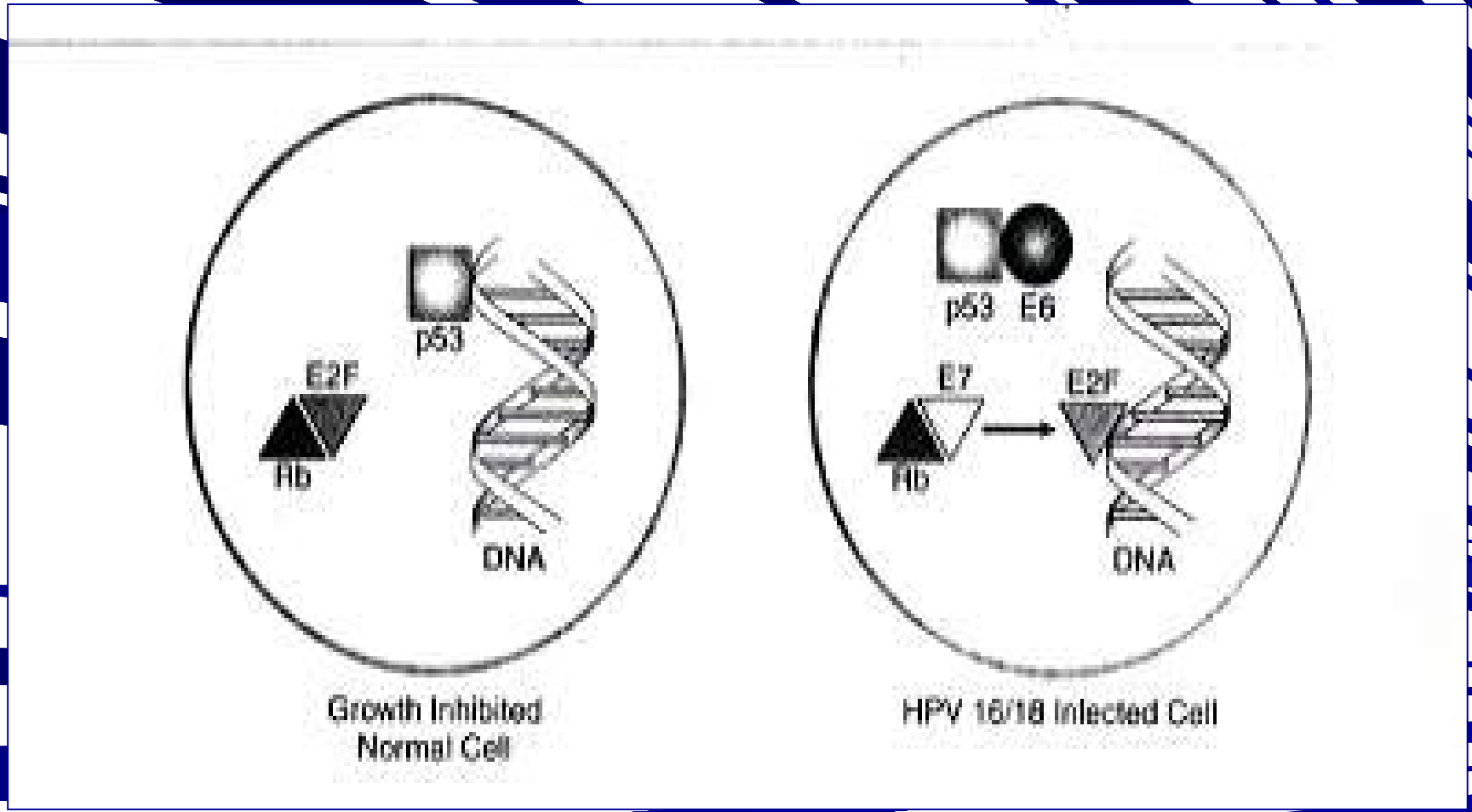

Доброякісний ріст чи папілома

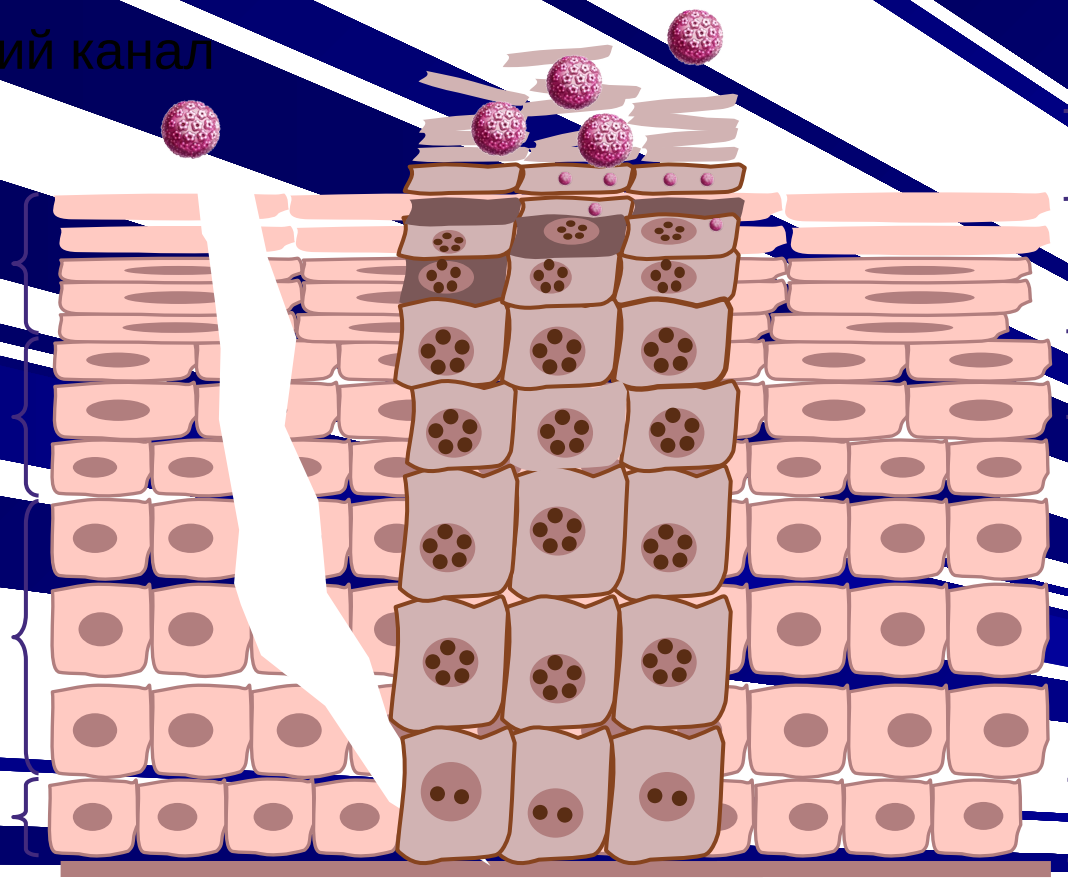
Злоякісна пухлина

Beutner, Am J Med, 1997

Типи ВПЛ з високим ризиком є онкогенні

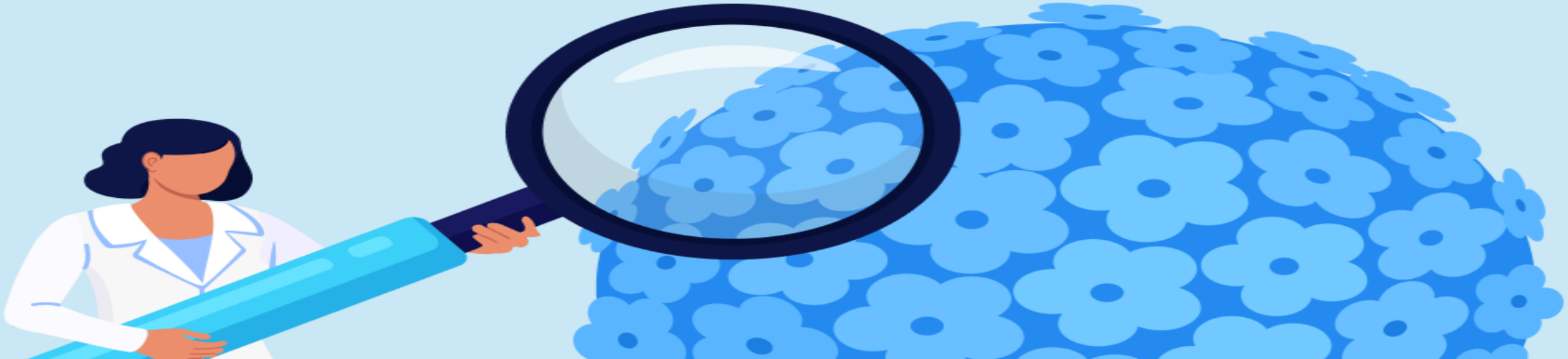
ВПЛ цикл

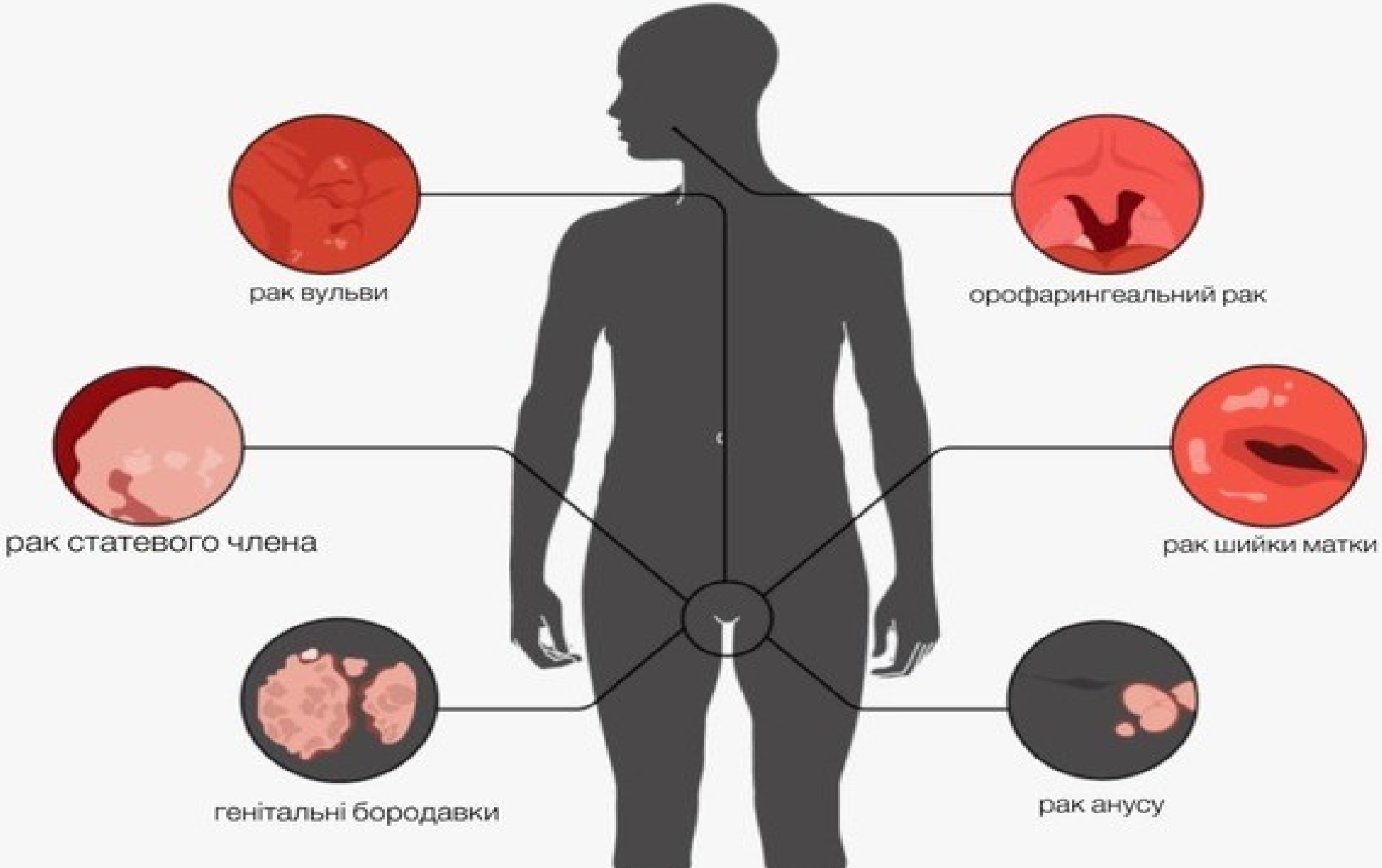
Adapted from Frazer IH. *Nat Rev Immunol* 2004; **4:**46–54.

Фактори ризику ВПЛ

- початок статевого життя у ранньому віці;
- велика кількість статевих партнерів;
- кількість вагітностей (понад 3), народження дитини в молодому віці;
- супутні інфекції, що передаються статевим шляхом (наприклад, хламідіоз, генітальний герпес, гонорея);
- куріння;
- проживання у місцях з несприятливою екологією;
- захворювання, що супроводжуються пригніченням імунної
- відповіді (наприклад, ВІЛ-інфекція) та прийом препаратів, що
- пригнічують імунну систему (імунодепресантів);
- ступінь онкогенності ВПЛ (здатність вірусу викликати рак).

Вірус папіломи людини

Нобелівська премія

2008 рік Цур Гаузен отримав Нобелівську премію за відкриття ролі вірусу папіломи людини в розвитку раку шийки матки.

Гаральд цур Гаузен в 1970-х роках почав досліджувати роль папіломавірусу людини в розвитку раку шийки матки. Учений припустив, що клітини пухлини, якщо вони містять онкогенний вірус, повинні містити вірусну ДНК, інтегровану в геном. У 1983 році йому вдалося виявити різновид ДНК-вірусу в пухлині і, отже, відкрити канцерогенний тип вірусу HPV16.
Як показали результати досліджень, папіломавірус людини був виявлений у 99,7 % жінок, у яких був підтверджений діагноз раку шийки матки.

На сьогоднішній день
НЕМАЄ лікарського
препарату, здатного
знищити або видалити з
організму папіломовірус

Найкраще лікування – це профілактика!!!

ВООЗ:

Зміни способу життя та удосконалення стратегій профілактики і скринінгу, можуть попередити до 40% усіх випадків захворювання раком

ПРОФІЛАКТИКА

Первинна профілактика:

ВАКЦИНАЦІЯ

Вторинна профілактика:

СКРИНІНГ і ЛІКУВАННЯ ПЕРЕДРАКУ

Історія

Дієвість вакцинації було вперше виявлено народною медициною. З давніх часів в Індії і Китаї практикували інокуляцію — щеплення рідиною з пустул хворих на легку форму натуральної віспи.

Недоліком інокуляції було те, що з інокуляційним матеріалом вводився патогенний неослаблений вірус, що інколи призводило до летальних випадків.

Зробіть важливий перший крок із вакцинацією проти ВПЛ

ВООЗ рекомендує підхід до комплексної стратегії елімінації раку шийки матки, який триває протягом усього життя і починається з **вакцинації проти ВПЛ** як первинної профілактики[1].

Ваша рекомендація як лікарів є основною рушійною силою у прийнятті рішення пацієнтом про вакцинацію.

Пацієнт буде довіряти вакцинації, якщо їй довіряєте ВИ.

Надайте точну інформацію про безпеку та переваги вакцини проти ВПЛ.

Почніть зі своїми пацієнтами розмову про щеплення від ВПЛ.

Ваша найкраща рекомендація може суттєво збільшити ймовірність початку вакцинації проти ВПЛ ***більш ніж у 9 разів*** порівняно з тим, якби Ви нічого не казали.

Global strategy to accelerate the elimination of cervical cancer as a public health problem. Geneva: World Health Organization; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. ISBN 978-92-4-001410-7. url:https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/ 10665/336583/9789240014107-eng.pdf Accessed October 2023.
Gilkey MB, Calo WA, Moss JL, et al. Provider communication and HPV vaccination: The impact of recommendation quality. Vaccine. 2016;34(9):1187-1192

Потенційний результат програми глобального об`єднання для елімінації РШМ

Широке охоплення вакцинацією проти ВПЛ із дворазовим первинним ВПЛ скринінгом протягом життя, починаючи з 2020 року, має потенціал для запобігання від 12,5 до 13,4 млн. випадків до 2069 року,

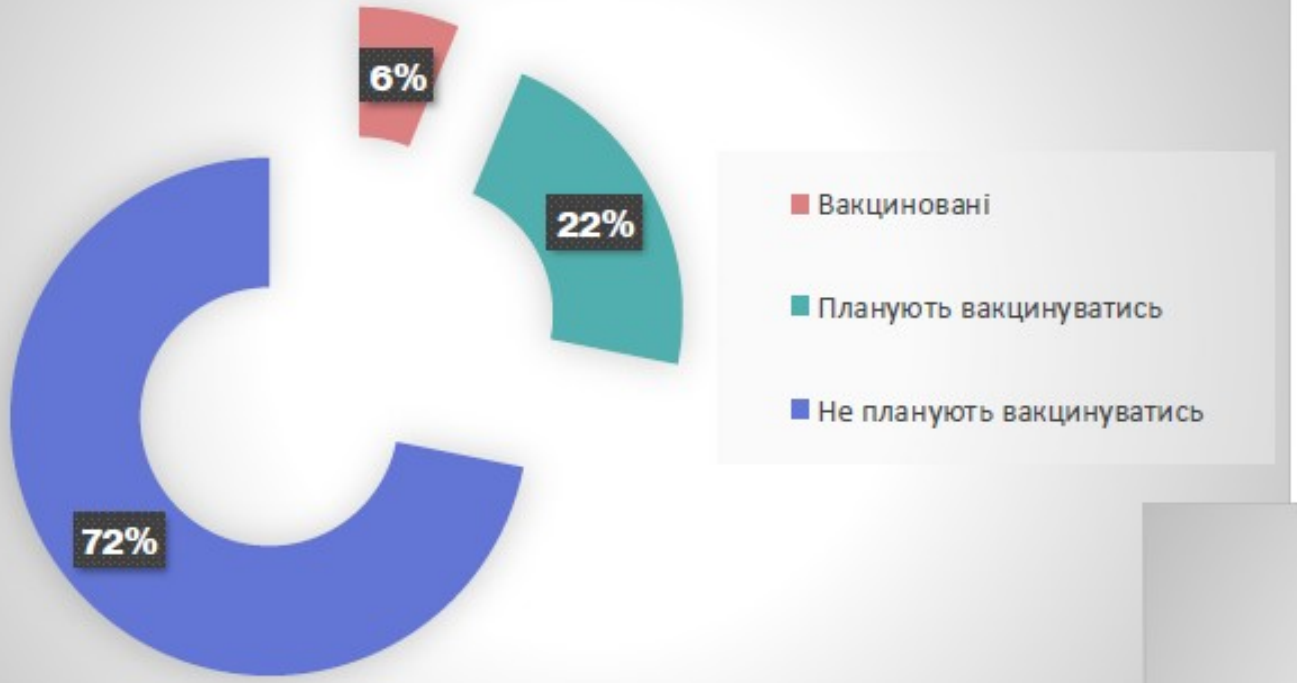
і може досягати середніх показників захворюваності на рак шийки матки

<4 на 100 000 жінок в світі

World Health Organization

M. Brisson, M. Drolet Global elimination of cervical cancer as a public health problem Lancet Oncol., 20 (3) (2019), pp. 319-321

Кількість вакцинованих

Інформованість щодо віруса папіломи людини

Стратегія ВООЗ щодо ліквідації РШМ спирається на три основні принципи:

World Health Organization

ВООЗ рекомендує комплекс цілей, які кожна країна повинна досягти до 2030 року, щоб вийти на шлях усунення раку шийки матки протягом століття:

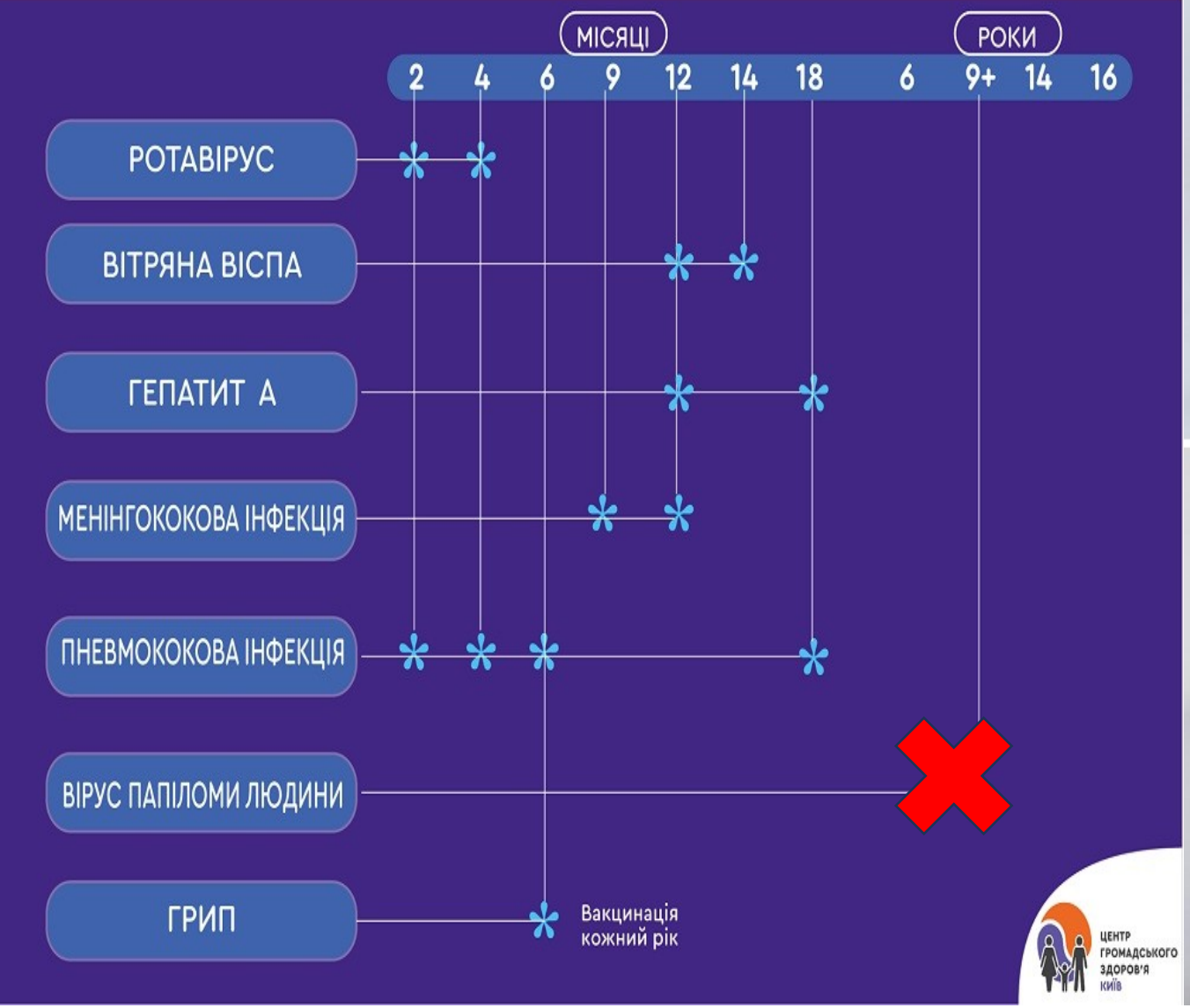
1. 90% дівчат потрібно вакцинувати вакциною проти ВПЛ до 15 років;
2. 70% жінок мають пройти скринінгове обстеження за допомогою високоефективного ВПЛ тесту в період до 35 років і знову повторно до 45 років;
3. 90% жінок, в яких виявили патологію шийки матки, мають отримати лікування (90% жінок із передраком та 90% жінок з інвазивним раком).

European Cancer Organisation: міжсекторальні рекомендації

- До 2025 року всі європейські країни повинні мати підзвітні популяційні реєстри для відстеження та звітності щодо вакцинації проти ВПЛ, скринінгу на ВПЛ та даних про захворюваність на рак (та інші), пов'язану з ВПЛ, виживання та смертність.
- Необхідні також дослідження щодо вакцинації жінок, у яких під час скринінгу на рак шийки матки виявлено позитивний результат на ВПЛ, як спосіб перервати передачу вірусу в суспільство.
- Має бути впроваджено Генеральний план ЄС щодо боротьби з раком, який сприяє більш широкому використанню структурних фондів ЄС для досягнення цілей ЄС та ВООЗ щодо вакцинації проти ВПЛ, скринінгу раку шийки матки та лікування раку, пов'язаного з ВПЛ.
- ЄС має допомогти державам-членам контролювати дії щодо досягнення цілей щодо ліквідації раку, пов'язаного з ВПЛ. Такий механізм можна розробити в контексті Європейської інформаційної панелі раку, запропонованої у звіті Дослідницької служби Європейського парламенту «Зміцнення Європи в боротьбі з раком».

- EU = European Union

ГРАФІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЩЕПЛЕНЬ

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я КИЇВ

Чи необхідно перед вакцинацією проводити тест на ВПЛ? Ні!

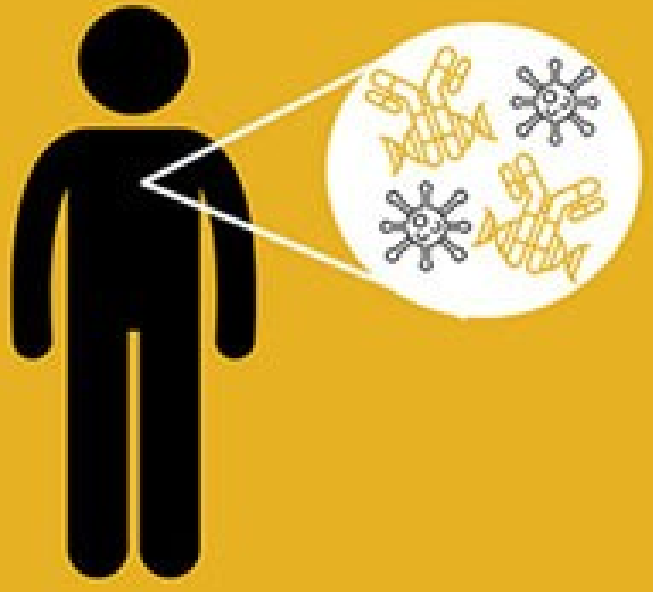
- Можливості ВПЛ тестування обмежені
  - Дуже мала кількість жінок до моменту вакцинації мають попередню/ текучу інфекцію > 1 вакцинним типом ВПЛ
  - Інфіковані жінки також отримують користь від вакцинації

- ВПЛ тест підвищує вартість вакцинних програм
- Психологічні наслідки позитивного ВПЛ тесту можуть бути небажаними

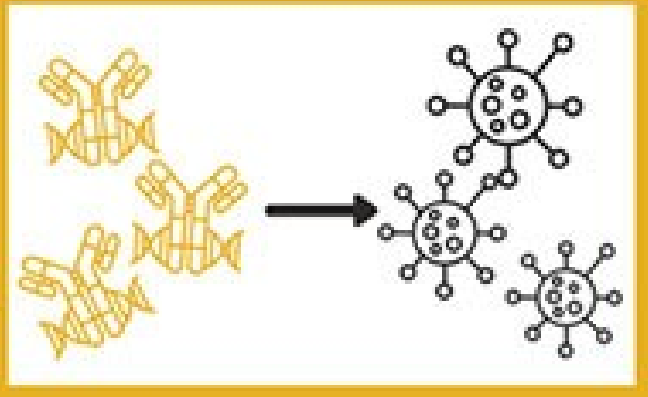
Як працює вакцина від ВПЛ?

Вводиться білок вірусної поверхні в організм

Організм виробляє противірусні антитіла

При потраплянні віруса в організм антитіла знищують його

Learn more at www.nomancampaign.org

Вакцинація проти ВПЛ: позиція робочої групи з розробки нормативного документа

- Вакцинація для запобігання виникнення CIN 2 і CIN 3, РШМ, раку піхви, вульви, генітальних кондилом та інших захворювань, що спричиняються вірусом папіломи людини, проводиться у жінок та чоловіків згідно зі стандартами у сфері охорони здоров'я.

- Скринінг РШМ здійснюється незалежно від проведення вакцинації проти ВПЛ.

- Ад'ювантна (після лікування) вакцинація проти ВПЛ рекомендована для раніше невакцинованих осіб віком від 27 до 45 років, яким проводиться лікування CIN 2+.

- Захищає від інфікування штамами, які викликають ураження 70% випадків раку шийки матки, а саме 16 і 18 типів.
- Найвижча ефективність у віці 15-25 років.
- Економічність.

Діти віком від 9 до 13 років включно:

- Гардасил можна застосовувати за схемою із двох доз (по 0,5 мл: 0 та 6 місяців).
- Якщо другу дозу вводять раніше, ніж через 6 місяців після першої, то слід обов’язково ввести третю дозу.

<u>Діти віком від 14 років і дорослі</u>

- Гардасил слід застосовувати за **трьохдозовою схемою** (0,5 мл: 0, 2 та 6 місяців).
- Другу дозу слід вводити принаймні через 1 місяць після першої, а третю – як мінімум через 3 місяці після другої дози.

<u>Всі три дози слід ввести протягом 1 року.</u>

Вакцина Гардасил також показана дівчатам та жінкам віком від 9 до 26 років для попередження цервікальної внутрішньоепітеліальної неоплазії (CIN), що пов'язана з **ВПЛ типів 31, 33, 52 та 58**, або **аденокарциноми шийки матки *in situ* (AIS).**

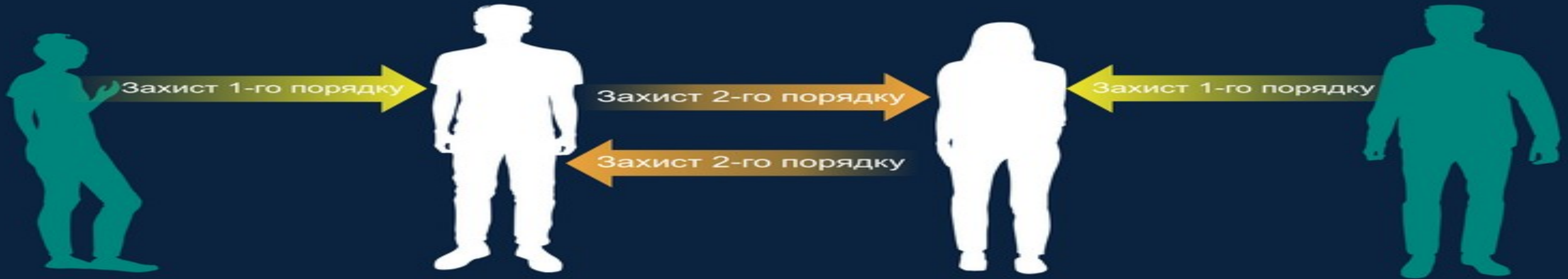

Колективний ефект між дівчатами та хлопцями[2]

Вакцинація тільки дівчат

Гендерно-нейтральна вакцинація

Особи, вакциновані проти ВПЛ

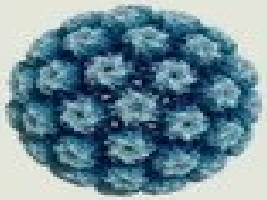
Особи, не вакциновані проти ВПЛ

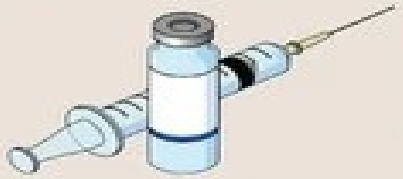
Адаптовано з рисунка 1, Vänskä, S, Luostarinen T, Baussano I, et al. The Journal of Infectious Diseases. 2020;222:948–56

HPV vaccination after primary treatment of HPV-related disease across different organ sites

A multidisciplinary comprehensive review and meta-analysis

Risk of recurrence after HPV vaccination:

- CIN2+ reduction of 37% ✓
- AIN reduction of 56%* ✓
- RRP reduction of 46%* ✓
- VIN/VaIN no significant reduction ✗
- AGWs no significant reduction ✗

*Data derived from a single study.

Abbreviation: AGWs, anogenital warts; AIN, anal intraepithelial neoplasia; CIN, cervical intraepithelial neoplasia; VAIN, vaginal intraepithelial neoplasia; VIN, vulvar intraepithelial neoplasia; RRP, recurrent respiratory papillomatosis.

Di Donato V, Caruso G, Bogani G, et al.

Часте запитання пацієнтів про ВПЛ

Чи викличе вакцинація проти ВПЛ безпліддя?

Вакцини проти ВПЛ не викликають проблем, пов'язаних із фертильністю.[11]

Проте невакциновані люди є вразливими до розвитку раку та передракових захворювань, пов'язаних із ВПЛ, а людям, у яких з'явиться рак, спричинений ВПЛ, знадобиться лікування, яке іноді може обмежувати їх здатність мати дітей, наприклад, гістеректомія, хіміотерапія або променева терапія.[11]

Ви можете змінити ситуацію для своїх пацієнтів

Захистіть більше людей

#2 МІФИ ПРО РУТИННІ ЩЕПЛЕННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МІФ

Вакцини спричиняють аутизм

ПРАВДА

Дослідження авторитетних організацій та установ (Центрів контролю та профілактики захворювань у США, медичного інституту Національної академії наук Великобританії та британської Національної служби охорони здоров'я), спростували зв'язок між вакцинацією і виникненням аутизму.

Читайте більше на moz.gov.ua

#3 МІФИ ПРО РУТИННІ ЩЕПЛЕННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МІФ

Людям із хронічними захворюваннями щеплення протипоказані

ПРАВДА

Люди з хронічними хворобами мають бути щеплені першочергово. Вони вразливіші до інфекцій, мають важчий перебіг хвороб й більше шансів отримати ускладнення. Список абсолютних протипоказань до проведення щеплення невеликий. Передусім — це стан гострої хвороби до настання одужання.

Читайте більше на moz.gov.ua

Швеція

Зниження ризику виникнення раку шийки матки у жінок після ВПЛ вакцинації.

> N Engl J Med. 2020 Oct 1;383(14):1340-1348. doi: 10.1056/NEJMoa1917338.

HPV Vaccination and the Risk of Invasive Cervical Cancer

Jiayao Lei [1], Alexander Ploner [1], K Miriam Elfström [1], Jiangrong Wang [1], Adam Roth [1], Fang Fang [1], Karin Sundström [1], Joakim Dillner [1], Pär Sparén [1]

Affiliations + expand

PMID: 32997908 DOI: 10.1056/NEJMoa1917338

У дівчаток і жінок у віці від 10 до 30 років у 2006-2017 рр. 4-х валентна ВПЛ вакцинація Гардасил була пов'язана зі значним зниженням ризику інвазивного раку шийки матки.

- Ризик раку шийки матки серед учасників, які ініціювали вакцинацію до 17 років, був на 88% нижче, ніж серед тих, хто не був вакцинований.

Ризик раку шийки матки

-88%

Порівняно з жінками, які ніколи не були щеплені, і на основі повністю скоригованого співвідношення рівня

Канада.

Нижча частота випадків передраку шийки матки ЦІН 2- 3 після ВПЛ вакцинації

Comparative Study > J Infect Dis. 2020 Jan 1;221(1):81-90. doi: 10.1093/infdis/jiz422.

Cervical Intraepithelial Neoplasia Rates in British Columbia Women: A Population-Level Data Linkage Evaluation of the School-Based HPV Immunization Program

Жінки в Канаді, які отримали необхідні дози ВПЛ вакцинації, згідно з інструкцією та у віці від 9 до 14 років:

- Продемонстрували зниження частоти ЦІН 2-3 у повністю вакцинованих жінок у порівнянні з невакцинованими жінками на 58%.
- Більше 7 років спостереження.

CIN 2-3

-58%

(95% ДІ: 0,31-0,57) для жінок, які отримали повну серію щеплень (N = 18 975), порівняно з невакцинованими жінками (N = 14 130)

Racey CS et al. J Infect Dis. 2020;221:81–90.

a – У 2018 році Британська Колумбія запустила свою чотиривалентну програму вакцинації проти ВПЛ для жінок, яка була проведена в 6 класі (1997 рік народження), але з 3-річною програмою надолуження в 9 класі (1994 рік народження) і завершилася в червні 2011 року (1996 рік народження).
b – скоригована відносна ставка = 0,42 (95% ДІ: 0,31-0,57) для жінок, які отримали повну серію щеплень (N = 18 975), порівняно з невакцинованими жінками (N = 14 130)

РЕЗУЛЬТАТ ПОЛІТИКИ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ВПЛ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ

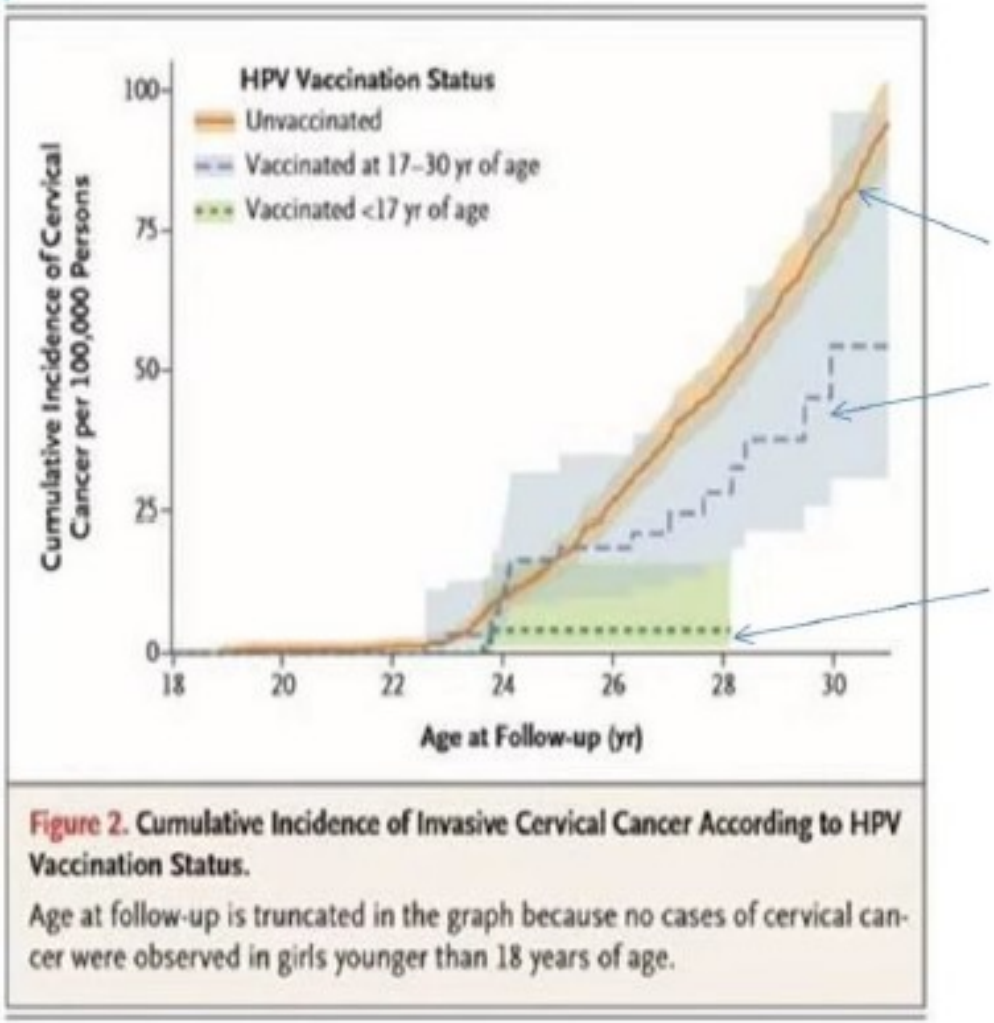

Figure 2. Cumulative Incidence of Invasive Cervical Cancer According to HPV Vaccination Status.

Age at follow-up is truncated in the graph because no cases of cervical cancer were observed in girls younger than 18 years of age.

Невакциновані
94 випадки/100,000

Вакциновані в 17-30 років
54 випадків/100,000

Вакциновані <17 років
4 випадки/100,000

63%

Зменшення захворюваності на інвазивний рак шийки матки (вакциновані жінки проти невакцинованих)

дані: Данія, Швеція, Норвегія, Фінляндія істотне зниження ризику інвазивного раку шийки матки у жінок <30 років

Lei etal 2020 N Engl J Med 383;14

США

Зниження ризику виникнення раку шийки матки у жінок після ВПЛ вакцинації.

> Cancer Epidemiol Biomarkers Prev. 2021 Mar;30(3):460-468. doi: 10.1158/1055-9965.EPI-20-1134. Epub 2020 Dec 16.

Modeled Reductions in Late-stage Cancer with a Multi-Cancer Early Detection Test

Earl Hubbell [1], Christina A Clarke [2], Alexander M Aravanis [2 3], Christine D Berg [4]

Affiliations + expand

PMID: 33328254 DOI: 10.1158/1055-9965.EPI-20-1134

У американському дослідженні серед жінок у віці від 15 до 20 років на момент введення вакцини в (2006):

- Показники захворюваності на плоскоклітинну карциному шийки матки (SCC) знижувалися в середньому на 12,7% на рік, причому найбільше зниження - 22,5% на рік спостерігалося між 2010 і 2017 роками.
- Поширеність аденокарциноми (AC) знижувалась в середньому на 4,1% на рік, причому найбільше зниження склало 9,4% на рік між 2006 і 2017 роками.

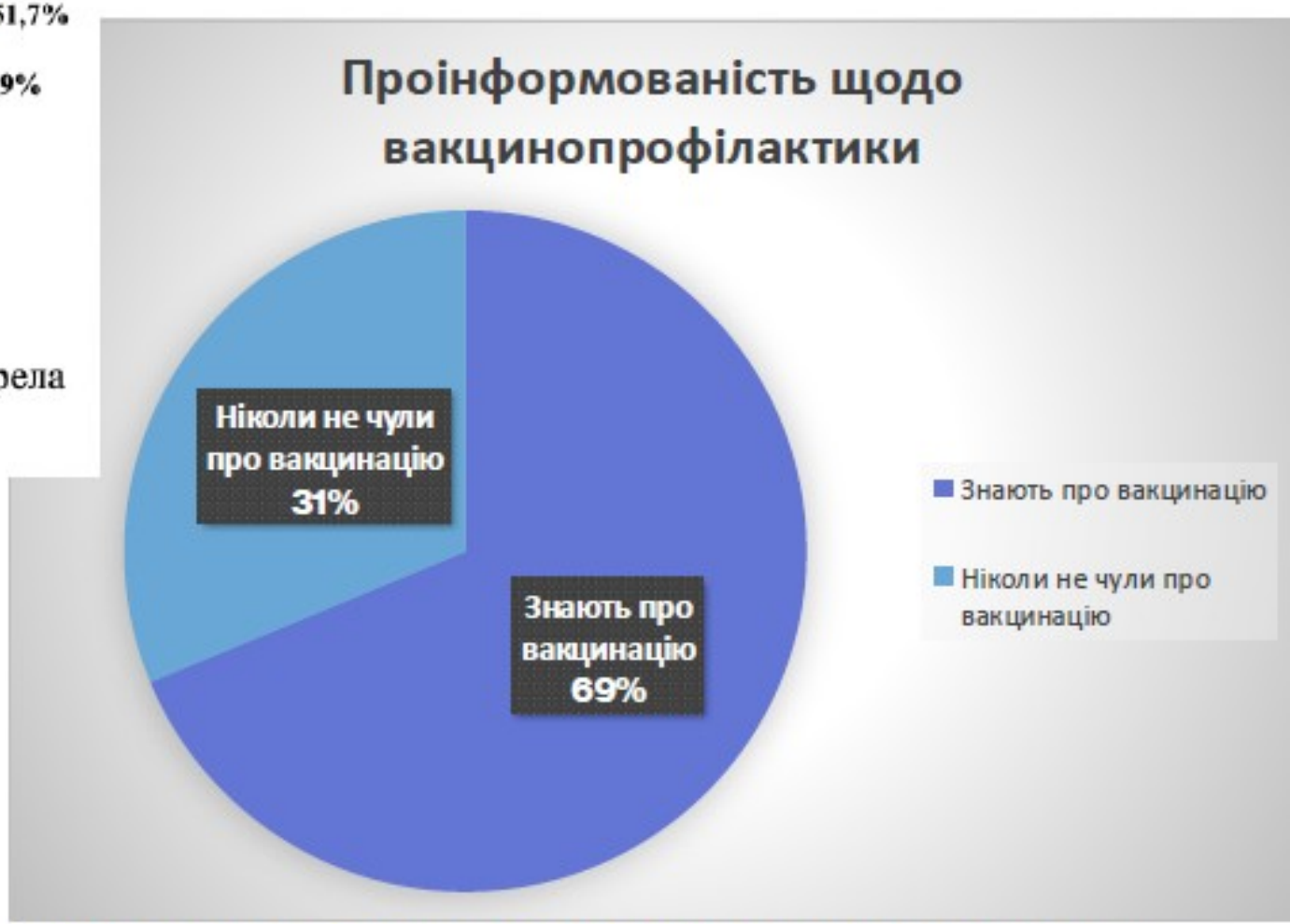

Реалії уявлень про вакцинацію проти ВПЛ в Україні, 2023-2024 роки

Розподіл відповідей на питання: «Які найбільш впливові джерела розповсюдження інформації щодо вірусу папіломи людини?»

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ З ПИТАНЬ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ, Волкова А.В., Корж Ю.В., Кубарєва І.В., Терещенко Л.В., Шабрацька Д.Е. Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна, 2023р.

ПАКЕТ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У ТВОГО СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ, КОНСУЛЬТАЦІЇ

Е-РЕЦЕПТ НА “ДОСТУПНІ ЛІКИ” ТА Е-НАПРАВЛЕННЯ

ВЕДЕННЯ НЕУСКЛАДНЕНОЇ ВАГІТНОСТІ

ВИМІРЮВАННЯ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ, ЕКГ

ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА

ВАКЦИНАЦІЯ

АНАЛІЗИ: ЗАГАЛЬНИЙ КРОВІ ТА СЕЧІ, ГЛЮКОЗА, ХОЛЕСТЕРИН

МЕДИЧНІ ДОВІДКИ

ШВИДКІ ТЕСТИ НА ВАГІТНІСТЬ, ТРОПОНІН, ВІЛ, ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ

Національна служба здоров'я України

СІМЕЙНИЙ ЛІКАР

Вірус папіломи людини

Вакцинація (церварикс, гардаси

Оцінка ризику виникнення раку (метод анкетування)

Успіх сімейних лікарів у боротьбі із ВПЛ

- ✓ **Командність.**
- ✓ **Створення інформаційного (наприклад, телеграм) каналу.**
- ✓ **Популяризація тематичних відеороликів.**
- ✓ **Інформування декларантів про своєчасне проходження. профілактичних оглядів.**
- ✓ **Довіра.**

Антивакцинатори – вирішення проблеми:

- **Бути чесному та відкритому у спілкуванні (вислухати, зберегти зовнішній спокій, не критикувати).**
- **Мова фактів – Ваш помічник (авторитетні джерела, спростування міфів).**
- **Авторитетність третіх осіб.**
- **Психологічна підтримка.**
- **Безпека інших – колективний імунітет.**

КАЛЕНДАР МОЖЛИВИХ ОБСТЕЖЕНЬ

для раннього виявлення раку або передракових станів*

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вік	21–30	31–39	40–49	50–64	65+
Рак молочних залоз	**Самообстеження** щомісяця → на 7–14 день циклу (при менопаузі в однаковий період щомісяця)		Консультація лікаря раз на рік та **мамографія** за рекомендацією	**Мамографія раз на 2 роки**	
Рак шийки матки	**ПАП-тест** раз на 3 роки	Один із тестів:	❶ **ПАП-тест** раз на 3 роки ❷ **ПЛР-тест на онкогенні типи ВПЛ** кожні 5 років ❸ **Ко-тест ПАП-тест + ПЛР-тест** на онкогенні типи **ВПЛ** кожні 5 років		
Рак легенів				Курці зі стажем 20 пачко-років** і більше, навіть якщо кинули курити, — **низькодозове КТ легенів** за призначенням	
Колоректальний рак				**Колоноскопія** раз на 10 років	
Рак передміхурової залози			**Візит до уролога** для чоловіків раз на рік		

* Календар містить обстеження та аналізи, які лікар може призначати, з огляду на вік, історію хвороб, симптоми та приналежність до груп ризику кожного окремого пацієнта. Проконсультуйтеся зі своїм лікарем, щоб за потреби скласти найкращий для вас графік діагностики.

** Пачко-рік — рік куріння по пачці на день. Якщо курити дві пачки щодня, то рік життя — це два пачко-роки тощо.

ТУРБУЙСЯ ПРО ЗДОРОВ'Я —
ЗРУЙНУЙ РАКУ ПЛАНИ!

ЯК ДІЄ ВАКЦИНА ПРОТИ ВПЛ

12 РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЯК ЗАПОБІГТИ РАКУ

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

1

НІ КУРІННЮ: НЕ ВЖИВАЙТЕ ЖОДНИХ ВИДІВ ТЮТЮНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

2

ЗРОБІТЬ СВІЙ ДІМ ВІЛЬНИМ ВІД ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

3

ПІДТРИМУЙТЕ ЗДОРОВУ МАСУ ТІЛА

4

БУДЬТЕ ФІЗИЧНО АКТИВНИМИ У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

5

ДОТРИМУЙТЕСЬ ЗДОРОВОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ

6

УНИКАЙТЕ НАДМІРНОГО ВПЛИВУ СОНЯЧНИХ ПРОМЕНІВ

ВООЗ РОЗРОБИЛА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОДЕКС БОРОТЬБИ ПРОТИ РАКУ: 12 РЕКОМЕНДАЦІЙ ДОПОМОЖУТЬ ЗМЕНШИТИ РИЗИК ВИНИКНЕННЯ ОНКОЛОГІЧНИХ НЕДУГ НА 50%

7

ВІДМОВТЕСЯ ЧИ ОБМЕЖТЕ ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ

8

ЗАХИЩАЙТЕ СЕБЕ ВІД ВПЛИВУ РЕЧОВИН, ЯКІ СПРИЧИНЯЮТЬ РАК

9

КОНТРОЛЮЙТЕ РІВЕНЬ ПРИРОДНОГО ОПРОМІНЕННЯ РАДОНОМ У ЖИТЛОВОМУ ПРИМІЩЕННІ

10

ОБМЕЖТЕ ГОРМОНОЗАМІННУ ТЕРАПІЮ, ЯКА ПІДВИЩУЄ РИЗИК РОЗВИТКУ ДЕЯКИХ ВИДІВ РАКУ

11

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ВАШІ ДІТИ ВАКЦИНУВАЛИСЯ ВІД: ГЕПАТИТУ В (ДЛЯ НОВОНАРОДЖЕНИХ) І ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ (ДЛЯ ДІВЧАТОК)

12

ПРОЙДІТЬ СКРИНІНГ НА ТАКІ ВИДИ РАКУ: КИШКІВНИКА (ЧОЛОВІКИ Й ЖІНКИ), ГРУДЕЙ (ЖІНКИ), ШИЙКИ МАТКИ (ЖІНКИ)

AHF UKRAINE

За підтримки

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

ЗАХИЩЕНА ДІВЧИНКА – ЗДОРОВА ЖІНКА!

Дівчата діють

ВПЛ вакцина – перемога над раком шийки матки

Ця брошура містить інформацію про **вакцинацію проти вірусу папіломи людини (ВПЛ)**, про захворювання, від яких вона захищає, а також про те як попередити виникнення цих захворювань

Дякую за увагу!

Copyrights © 2008 Alexander Osokin | osokin.deviantart.com